پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳٦۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه

شاعر : سعدالدین شپون

خپرونکی: د آزاد افغانستان د لیکوالو ټولنه (وفا)

د چاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ ع (نوامبر)

د چاپ ځای:

خطاط : نورالدین هنریار

تیراژ : زر ټوکه

گڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکټر محب الله نکته ته چې مړینې

يې زه او "خالص" نیمه خوا کړو.

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵
۲ -	لوبه	۹
۳ -	زه د شپې له تاریکی سره...	۱۰
٤ -	د افغانانو غږ روسانو ته	۱۳
۵ -	د هجرت لومړۍ هفته	۱٦
٦ -	د زماني پېر	۲۰
۷ -	جنګ او ننګ	۲۲
۸ -	د رقدمه هیروئ	۲٤
۹ -	د پېړۍ چیلنج	۲۸
۱۰ -	د هجرت شپږم کال	۳۰
۱۱ -	ماشومتوب	۳۲
۱۲ -	شیطان	۳۵
۱۳ -	د وطن له وریځو سره خواله	۳۸
۱٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤۳
۱۵ -	د مجاهد بې وفا یار	٤۵
۱٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤۸
۱۷ -	ګاونډي ته	۵۱
۱۸ -	د خوشحال په لاره	۵٤
۱۹ -	د پنجرې پړانګ	۵۸
۲۰ -	سیند ته	٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱-	د ناهید د شهادت په کالیزه	۶۲
۲۲-	د احمد شاه بابا په یاد	۶۴
۲۳-	د آزادۍ تلوسه	۶۶
۲۴-	خپلې ژبې ته	۶۸
۲۵-	ویر	۷۰
۲۶-	د پېړۍ د ستنېدو..	۷۳
۲۷-	وښیه	۷۵
۲۸-	خپلواکي	۷۷
۲۹-	زما محبوبا	۷۹
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱-	د شپې تنهايي	۸۲
۳۲-	د مجروح یاد	۸۴
۳۳-	هنرولې شاعرې ته	۸۵
۳۴-	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵-	پردیتوب	۹۱
۳۶-	عبدالحق همایون مجاهد ته	۹۳
۳۷-	جفا	۹۵
۳۸-	د مور یاد	۹۷
۳۹-	د مهاجر خوب	۱۰۱
۴۰-	ترانه	۱۰۴
۴۱-	له خپل ځان سره زار او نیاز	۱۰۶
	پای	

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

قسمت راته په تمنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالۍ په اول سر کې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانګې داروتلو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمنځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یوځل ولري چې د ریښتونې تجربې سره سمې وخوري.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې او ښکلې به وچې کومه اوورته وبه وایمه چې بار دیګرخپل درد په کراره کاله او د یتیما نو کانې مه کوه چې په اهله شي پرنګ په ژړا وي. ماوې همزولو لیکوالو ته به ښوانې کوم چې ژبیاتې دې د غره دخوکو، دګودر، د ښاپیرۍ وزمه پې مختوب نه ایده یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمګړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمګړې سندرې ته دوام ورکوم، مګر دغولسوکلو چې کالو که زموږ د فرهنګ او کلتور کور وسوخو دیوالونه یې پاخه کړل او زما پېش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شوروند ته نېغ کتلي شواى او کلیشه یې نه ترې جوړولې هېڅکله به یې دشعر ملـوني دشعار په لوری نه وی خوشی کړې او دکښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مېښې به زموږ دغوېي کودتا نه جوړولې او خوار کوچ به زموږ د ادب څلاند اتل نه واى ګرځېدلی. له بده مرغه د مقاومت دتیرولسوکالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط دکوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې دافغاني مقاومت رښتونی عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د شهیدانو شمېر، دغرونو او دړاګونو لارې ګودرې، دمجاهدینو دړلو خپل مېنځي اړیکې، دمهاجرو کمپونه، شمېر او اجتماعي اړانې ټولې په احصایې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږېږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان دواده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نا امیندی ورېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو د ژوند په باب لیکلی او له ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولی اوګوري یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانکې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه، یو څه مې چې په یاد وو، هغه مې دلته راخستي او پاتې مې څه په پېښور کښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی "خوب ویم عالمه" هم زما رښتیاني خوب دی چې اوس یې هم لړ ترلړه په میاشت کې یو ځل ویم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره ژړیات احساسات او زما خپلې انګېرنې په کې نشته. مګر زما انګېرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې راته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی، هماغه مې تصویر کړې ده، په دې امید چې پرېږده چې بخیله د نظم څېره زما نړۍ لید، زما غم او ښادی او زما د نیا ترسیم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم هغه اعنعنه وروزي او هغه سبک په پښتو ادب کې رواج شي .

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه يې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو يا مرګ دی يا مو سوبه ده

يا به شين خال د سره ښامار له داړو بيچ کړمه
يا مي په سرو وينو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ويرجينيا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تاریکۍ سره آشنا یم

زه د شپې له تاریکۍ سره آشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړوو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
ترې تویږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي هغه دوه شپېته ټانکونه
په کړچار چې یې ټول غر او کمر ښوري
چې په کلي را شي وه شي میندې رېږدي
ماشومان زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جوماتونه
ما ښکل کړي د قرآن سپېڅلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړې په ممانې

زه د هومستو بانډو وشړوندی شاهد یم
اتڼونوبې چې مځکې لړزولي
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات ما، ګروي شلېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیا لکه غوټۍ پلو کې نغښتې
ما لیدلې دي هغه درنې بیبیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنی ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور یم

۱۹۸۲ ع
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر ژباړه

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هر قدم اوښار دي
ثاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غره ستا راتګ ته ناست یو
موږ نه پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم هدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وينې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېيلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په ښنو تلل کوې
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هر ګوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سر غوڅوې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې ووايم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربېړ وايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که تېرې داوکړي هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کوليو له بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداري ووينې
ستركې مې يو ځلې ستا دوينو داري ووينې
ستا دغيږې ، مساپرى سلګى چې واورمه
ستا دنامرۍ ، ناموادى كوكارى ووينې

دا ښكلى وطن دد ښمنانو هسې پيڅ ني
تورو مې سر پيڅ ني ، ګولۍ مې تمتر پيڅ ني
دې ښكلو دروكې مې پردې ته ژوند حرام دى
بوټى مې سپرې پيڅ ني اوكانى سنګر پيڅ ني

نو ،

راشه په تلوار چې دخلاصون لارې ترلې دي
دې تربې وطن تل دپردو وينې ځيښلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نری ځ او به کوز رابهیږي
اوري شرکنده دبام په سر باران

د ښادر لاندې مې لور غېږ کې ویده ده
چې سارې شي نسبلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغې له حاله
چې صیاد یې درې ورې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په میږتون باندې ځملم

اوس مې وینې چې په خاورو کښل کېږم
داسې هم وه چې په سر و به دې تللم

ما د مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار د هر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروستوکو يې بهـېږي لعنتـــــو نه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په ښنيادم باندې ـــــ روبـو نه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې ـــاوسي
نه پارو پرې اثر کا ندی نه د مــــــو نه

په ناولې خوله دغم سندرې وايــــي
په ببوزې يې ـــلګې وهي اورو نـه

په هرځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهـېږي د سرو وينو لوی رود و نه

نه دخدای په مځکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پا سـ ـــهـوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه دلویو غرو کوربته کیسه کووه
د بې کوره مسا پرو شنو تو تیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نا بللو شوکوریانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوریږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کیږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

تول راځي چې په ورو کانو یې ولو[1]
دا ښامار نه ایسارېږي په شوکانو

د بې وزلو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به دا خوني ښامار په کانو پټ کړو یا به ورانه کړو د درستې نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

یو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر　　سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې　　وار د پتنګ شي

چې درنه درومي اشنا　　د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي　　د رباب ترنګ شي

چې زړه څورېږي ستړکې　　شي دانارو داني
چې زړه نشه وي ستړکې　　پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وڅورېږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زمونږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په مونږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروې!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

"له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اړتیا ولري وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې"

درقد د پنج (آمو) په سینه کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنځلو ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هېروئ
چې هلته لرې د سيندونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی داغرونو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج» اوبو کې لاهو شوی ځنګل
ما يې خونکارې ژامې وليدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سری نسامارزه پېژنم

لامار ديګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بيره رمې کورته بيا يي
هرڅوک له کڼو ځنګلو لار چپوي
دا شين ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدۍ چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تيارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډيو آوازونه راځي
خو سپي له ويرې ځواب نه ورکوي
توره تياره کې د هر بوټي له شا
دځناورستر کې رڼې ځليږي

له هرې وني نه شيبه په شيبه
دکونګ وچرچنه ساندې غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړي سيند ونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په ښخوکې خوبونه کړي
خو د در قد فضا خه بل شاني ده
زه يې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړي يمه
يو له نظره غورځېدلي تا پو
دحوادثو په منګولو کې ګير
له وطنوالو نه په خنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لېرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې یې او به درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیرې چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېرۍ
بیا زلمو راوا خیستل ټوپک او ګــــر دنۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوزراورېږي په ملن ملن بڼلـــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرئ نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژئ

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شا زلمو شولې حلالې دمور پې

اوري له آسمانه دلعنت دغضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به دتش لاسو او دټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردئ

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وترېمه سل ځلې که او ښکې په ستنه راشي

دا ماشوم زړګی که سل د شکومانې جوړې کړي
ټولې ورژېږي چې د غم یوه چپه راشـــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بیچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوږه ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستنې سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم یو وختی ماشوم وم　　ببر سر کندلاس غاښونه
سره غومبوری چاودي تلي　　مات نوکان خیرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه	هره څانګه زما تال و
چې آلو به سره بخن شول	په هر باغ کې زما مال و
ما په توري تروږمې کې	تور اینځر شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل	له ویالو شو تېر ولی
یو وړوکی کټ مې ځای و	یوه پښه یې وه د خښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ و	نه پرې ځای و د بالښتو
شپې به پرېوتم په ځای کې	ټول وجود اغزو څېرلی
مخ په څانګه شوک شوکاري	سر په تېږه لګېدلی
پرېوتل ویده کېدل وو	نه به ځان نه به جهان و
نه به درد د ستومانۍ و	نه به ځمکه نه آسمان و
اوس سپېڅلی مېزته ناست یم	سه رڼا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی	پرې یې د پرو بالښتونه
اوس چې دغه کرښې لیکم	نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې ټول ویده دي	زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلیدلی کټ ګکیه　　نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټوله ویده دي　　(او) زما سترګې نه پټېږي

ای شلیدلی کټ ګکیه
ای شلیدلی کټ ګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

ځوک يې دغه ځوک يې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نور مې پرېږده ، ماغريب مه ځوروه
سيوری خو مې نه يې ، زه په دغه بڼه نه يم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لياركوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړې ستومانه دکتنکي دپاسه پرېوځم
خوب مې په شېبوشېبو له ځانه هېروي
سنه چې خوبن ويده شم ستا ويړلې ځېره وينم
بس دغه ليدن دی په ما شپه سبا کوي

چا ته ويلی نه شم چې يوسيوری راپسې دی
ته مې هم ټوکې هم مې ګناه ته لمسوي
داما شوم زړګی مې له ګوګل نه راوباسي
تش جام ورته ښيي اوېيو رنګ يې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کاږم
ته پرې دمظلومو سينه ګې خېرې کوي
زه ورته ښايسته پښتنې ګنډ په مرۍ ډک کړم
ته يې دلذت له پاره بېرته ورشلوي

شپه چې سنه پخه شي، تاريکې شي، چوپيايي شي
هار د آرزوګانو په قلم با ندې پېيم
زه وايې شپنه هغه غمونه دي اوس نه شته
ليرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کړه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای

لاس په ږيره راکاږم اوس وریږن دوم

ځکه شم دیواله ته په هینداره کې ځان ګورم

ځان نه وینم تاوینم هینداره ما نه توم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن له وريځو سره خواله

په وريځو وريځو د وطن وريځو
لښته ستنې شۍ زه هم درځېږم
ما ته ځای راکړئ په پسته غېږ کې
يو سوړ ځا ښتول يم سبا شپه رېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه ورځو ورځولږ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې ویلیږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سرو بڼو وسانده غمیږي

یه ورځې ورځې دلته دوزخ دی
را کوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

یه ورځې ورځې دوطن ورځې
د تاله مستي برېښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

یه ورځې ورځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا درته لو دا د ویشتلو
نګیروي خواوري که نورځه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچیت کړه له دغې غمکې
دلوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاتول یم په ملامات شوی
د یو بې باکه مالیار له لاسه

تاوروليي د ژوند اوبه وې
مونږه داوښکو سېلاو ترې جوړ کړ
تازرغونه کړل د ښتې لا ښونه
یو څوخونکاروارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هستکړی کړم
بیا به نوتاته پورته درخیژم
تا به دریاب کړم ځان به بیړی کړم

بیا به نودواړه سره روان یو
د دې نیمکړې دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې څه زموږه کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلو پرخې خوړې کړو
خو په اغزیو به ژوند حرام وي
ګلان به پایي اغزي به ریږي
د دوی برخې به د دوی په ځان وي

موږ به د دښتې خاتول بیا سور کړو
خو په زړګي کې به تور داغ نه وي
موږ به باغونه بیا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بیا راکوزیږم د مځکې سر ته
داخپل تماتوبي ډیر راته ګران دی
څوک چې له مځکې نه تیښته وکړي
هغه وګړی ډیر سرګردان دی

مځکه د مینې پاکه زانګو ده
ژوندون په مځکه یولوی نعمت دی
مځکه کې ژوند دی ، مځکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکو کې پايي
د وطن خوند ته هيڅ پايان نه شته

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تلو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کیږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کیږي
دې شاهکار ته ځیر شئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور بیا وځلیږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خرڅادري افغان ټول جهان نازیږي
نن میرویس وباسي دلبنن ځنې کوکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی

حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته وړوکې سپرغۍ بس ده

هسې سره بنا مار ته خره کې افغان پیدا

مه ستا یه دستر وقدرتونو توره ماته

نه سوځي دحق سترګې له تا لندې بریښنا

حق په دنګو غرونو خپلو ولي خپلې لارې

ته په موږ نا لوستو شري پوښو غولېدلی وې

ته زموږ خوارې او ساده ګي ډېر تېر ایستلی وې

تا زموږ په لاس کې یوم لیده، توږ دې نه لیده

سپور وې دغرور په تانک کې نو له عقله پلې وې

ستا د ایماندارو او خپلو اکو سر نه و

ته په سوله ییزو مظلومانو نبه غبنتلی وې

چا نه وې ښېرلې ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا

۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا يار

ستا د سترګو شو بلې راغلې
د زړه کلي ورانوي
کږې وروځې نرۍ ملا دې
پښتانه روسانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
دخپل زړه سترواخفا کړم
ستا ظالمې غبرګې راشي
سمه غر رو ښانوي

یو ورک نوی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان ګرځوي

زما دزړه په تورو بورو
ستا برګې کړې ګوزارونه
که همت راته ستمګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې کړلي
تاظالمې پټ ماینونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچا یې مــــي
ټول وجود کنډو کپرکړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې یې بیا و دا نـــــــوي

ویرجینیا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې دسیند په غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
تر زنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم داسرې دا میدو بنو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګې په خوند خوږې په روح زما هیداره
نه په سرېل، نه په پښو بند نه یو لو پښت نیمګړې
زه په دې خفاسته او تېرپوکی داستانونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دا امیدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

یوه آرزو وه چې به تل را سره مله غوندې وه
تته، بجهوله چې احساس به شوه، بیان به نه شو
او س چې کوچه هغه زما د زړه پردې راسپړې
کله شښنیزې کله تول ځان په سنګر و وهې
زه لې داوښکو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دا امیدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

د بتوسیل وربانډې تیت تیت پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابر کړي د ناستي له پاره
خوبکنۍ شي بېرته جګې شي شینکي آسمان ته
داسې شرنګېږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه يې د لمر لاندې رنګين رنګين وږرونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کومې يو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکيه! له دې کارې ځان لاهو کړه سينګ(سينه)
بيا چې لاهوشې لا مبو مه وهه کرار پر يو ځه
يوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وايم زړه ته صبر وکړه زه خو بونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو د روګه هر ځای څېره
خوچا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې يو څاڅکی او يه به په لالو ورنه کړم
لالونه کانې دې پراته، کوکچه په مخ بهېږي
زه يې د هر څاڅکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فيض آباد- بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه داخواره بنځه مه وهه
بې له تانه بله اسره نه لري
تا ته يې له نورونه پناه دروړه
بې د تا له غيري وايه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اله او ښکو ده کې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلړو دې ژړولی دی
نور نو دا ویرجنه صحنه و نغاړه
د هر عمر تاریخ او خدای وهلي دي

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر و نیسې
نور یې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅو له سره و نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنۍ وینم
دا لویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چا ویل چې حق د نورورو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو دې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنیادمانو دود
مونږه پښتنو پوره ساتلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
ځکه مو شهرت هره خوا تللی دی

دا شکلی موجود چې تا ته ګوري
دا ستا اندېوال دی، ستا مربي نه دی
تل یې خولګکی په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا د لوبو شی نه دی

چې کوډ بوالونو کې دې بنده کړه
بیا دې سپین کفن ور باندې خپور کړ
ژړنده ژوندی دې هډیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هډیرې کور کړ

ته که په ایوب باندې میوند کښتي
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نور سنګرونه به لا وکښتي
دا د ستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

ورونو ژوند به په دنیا نه وي مدام
ټول به درومو نن ګهیځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغېدن مو ورنه نه شته
یا په تخت، یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا بریښتن لاندې پراته زنې تړلې
یا شهید په کربلاکې قتل عام

د چا نوم په خاینانوکې یادیږي
د ملتونو، د ښیراشي د دشنام

د چا قبر په رنګینو جنډو جګ وي
په زیارت پسې یې ګلې تړي لام

مرګي حق دی، دریغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازیدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل تنتر غلبیل کړي
د شپانه ورته سر ټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خېژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سلام

وایه ستا سوله مېړاني نه لوګي شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتار جوړ کړ
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه خښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو ببر سر و ږیرې ښکل کړه
ور تسلیم کړه دیوخوار شپونکي پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح و شام

د وطن واړه زاړه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کندهاره تر باګرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړې نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا چې موږ سره ډغرې دې وهلې
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دی چې تېرنه وځي
دا وطن دی دخالق ډېرلوی انعام

په دې غرونوچې ورځې لاس په نامه شي
په دې شاړوبې اودسه مه اخلې گام

دا پښتې بېلې ختماپوش ټول اتلان دي
په شلېدلې خت یې مه غولېږې پام !

که یې نر دی که یې ښځه بچا هـد دی
ټول پاخه دي ، دلته هیڅ مه غواړه خام

زورخوشحال دې اوس زموږ ننداره کا
چې د روس سر به کړوچټ مال یې لیلام

« څوو انخلي له غلیمه انتقام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا ، نه آرام »
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

بوږکې سترګې بوږکې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بوږکې بوږکې ګرچاپیر

یو ورو کې چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیوني خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیګاه شپه مې ځان په خوب کې په یو لوی ځنګله کې ولید
چې راویښ شومه پنجره وه، د سیل بینو وبهیر

هر بازو مې د زور کان دی، هره پله مې انرژي ده
په وړه پنجره کې ګیر یم، څه خطا کوم مې تقصیر

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته

که لاس دروړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهېږې

که خوله دروړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا ښوېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر پاره

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دې د هر قدم اوښار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غږه ستا راتګ ته ناست یو
موږ ښه پوهیږو چې سرونه دې په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم هدې شیبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان مېړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا مېړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هرګوره نه وینم
(چې)
کاڼی دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوې

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربېره وایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټېرې داو کړې هم وړیا ده

دا سو غوڅېدای شي خو بنده ته ټینګېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د ګولیو له بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ (هم) او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نړیځ او به کوز رابهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د ښادرلاندې مې لورغین کې ویده ده
چې ساره شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبردی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دړې وړې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنډل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار ده پر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېرې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو سترګو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبـونه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پارو پرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزې يې لګي وهي اورونه

په هرځای کې چې دده خبره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په محکمه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلویو غرو کوربته کیسه داوږو
د بې کوره مساپرو شنو توتیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شوروریانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوربږي
د ماسکو په کرغېړنو تېپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

هغول راځي چې په وروکانو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ایساربږي په شوکانو

د بې وزلو توتکیو تکیه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یابه داخوني ښامار په کانو پټ کړو   یابه ورانه کړو ددرستې نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پیر

یو وخت د سولې وي — بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستې خندا — بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر　　سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې　　وار د پتنګ شي

چې درنه دروميې اشنا　　د شپېلۍ نول وي
چې دتا خواله درځي　　د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوريږي سترګې　　شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې　　پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوريږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلوزلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخوینډو پاکې لمن ته
دشهوت لاس وریږي دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروی!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبـــي وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو تاپو دی او دا آزاد شعرهاغلته د سنګلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونوغیږ کې
یو تور ځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د" پنج"اوبو کې لاهوشوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې نساماره پېژنم

لا ماردیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیایي
هرڅوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدې چې وغوړیږي
تورې بلاوې په درقدخورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمرې راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسپي له ویرې خواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځناورستوګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شیبه په شیبه
د کونګ ویرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړۍ سیند ونه
لکه بارشوي اوښان ویرږیږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښځو کې خوبونه کړیا
خو د درقد فضا خه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هیر کړی یمه
یو له نظره غورځید لی تاپو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په ځنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هیروئ
چې هلته لیرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول مو قسم
چې یې او به درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په مور باندې غرونه د پېړۍ
بیا زلمو راواخیستل ټوپک او ګردنۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو شوکې ښاري
بیا کوز راوریږي په لمن لمن بڼلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکاريږي
ښکلی اسمان وي او رڼه ستوري
شوګې چې توري شي ګلالۍ شي
چې يې ګڼ وريځ شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه ګټي خوري
چې ته شرمېږي، دا درته ګوري

هسې بېدرنګه و بله خوند کا
چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خوږ موږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې میندې، کونډې شوې ښځې
خوځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په ویر بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغمي شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله بربنډې سترګې سره لاسونه
غوړې توري څڼې لکه سوی درمندونه

ټیټ یې په تیارې کې پړکیده لکه بریښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده تانکونه

مستي روې سترګې یې د روس په شان خونکارې
وروځې یې چړې وې راکږې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهېږي غاړې تر غـــــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غاړې
له ايلبندونو، کوز راشيوه شـــول
هې کډې لاړې ، هې کډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچاني ولېښن خوزره یې پرېښود
د زړګي غوټه یې خلاصه نه شوه
ځان ته یې ډېرې تسلۍ ورکړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکرو تمو دلی اوروونه
د چمو پېغلو سپین مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پېرزو کړي
مور خوې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشپې تنهايي

بېځيان ويده ښه دي   برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګي سره مې   د زړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند یادونه دی — چې په تموپو راځي
وړځ لا یو څه سوده کې وي — غم مې په شپو راځي

د تور و زلفو داستان — رانه د تور ښامار شي
د خیالي سترګو بیان — رانه د سره انګار شي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هر څو پرې بیره کوم
خو دی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

د مجروح یاد

اوښکې د بڼو څوکو ته راغلې لږ با نه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کې هم له شګو سره لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړې خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس   د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېزبینو سترګو ځان ساتي   د هندوکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي د بشر   لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعرې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې دچا دلاس رانجه خوړلي   دهغه غبن دتاله ستوني راځي
چې په کړاوپه بې کسۍ کې ومري   داستا قلم يې ځنازې پسې ځي
چې يې برچه په سينه ننوځي   ستاله قلمه ورته آخ وځي

هوته شاعريې قلم سم چلوه

ته سېلابونوته وياله جوړوې   ته غورځنګونوته سامان ورکوې
يوه دنيا درته ذره ښکاري   په يوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې يې اظهارله چانه وي پوره   هغه احساس ته ته بيان ورکوې

هوته شاعريې قلم سم چلوه

ستاله قلم نه دنياکې جوړه   چا ته نسامار چا ته دلاس امسا
چا ته ډيوه چا ته په زړه کې چاړه   چا ته خوږه کيسه دتللي اشنا
دچا دډک زړه دتنهاکو دارو   په چا دوزخ نه رالويدلې بلا

هوته شاعريې قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسبا زيرې   شوګيره خلک يې له تا غواړي
ټوله دنيا چې ورته سوراورشي   دزماني يتيم په تا ژاړي
چې ځناوربه نړيوال وراشي   اې قلم واله اول تا داړي

هوته شاعريې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې   ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې ریښتینې خاندې   که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې او ښکه کې په اثر   یو زړ ګلونه به سبا خاندي
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماڼۍ چې تا خوشحاله نه کړې   په رڼو لویې قلم چلوه
چې لا تر اوسه ایسار شوې نه وې   ته په مستۍ وربانديې دم چلوه
چې بشري لویې په محکه وهې   هسې با مونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوټې خوږې شوې
په کونګې خوله مې بيا جوړې ترانې شوې

په مړژواندي تن کې بيا سا راغرېږي
بيا را ياد دې لس ګلني خاطرې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بيا مې ځانګو دارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مراندو د زړګي کې وينه راغله
دا زړې وچې وپالې ورو ورو لمدې شوې

عقل ويلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتې چې په شنه بڼ يوځل پښې ايښې
د هغه ګلبڼ ريښې ترمې تسمې شوې

عقل داويلې خوزره په بله سر و
د دې دوو ترمينځ مې خورښې حوصلې شوې

عقل پښې ايستې خوزړه لکه دغر و
زړه مستې کړه چې په عقل زلزلې شوې

که دروس هاتې هرلورې ته يرغل وړه
سمه غر که د کرو مناري شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګوري خړه کې افغان لا شته دی
د زړګي وينې ی سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن موشولوړ ک له بورو ورا رو
په غليم موهم د زړه سخې پسخې شوې

که يونيم مليون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ايرې شوې

چې په شوبلو په تمانکونو سپاره راغلل
په ستنه يې اوس رواني قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډې ماتې، جنګ بايللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو ګجیر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکروریان کې ورته میشت یم
په دې انګړکې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د ګودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړی په غاړه
نه زه لکه باښه شنا مې خېژي
نه دا جګه الوزي لکه خراړه
موږ دواړه په دې ستېج کې نابلد یو
موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پردی ډرام لیکلی
او موږ لکه کالبوت لړو بړ کېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دوو کسو اتڼ دی په میره کې
د مړو هډو کې یو په بل لګېږي
بړوې راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همايون" مجاهد ته

سره د ولړه دې پرېنبوه چې وطن در باندې باغي کړ
جار دې تر بيرې باړ يرې سل ځله شپونکي شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لا ليه
مور دې بوره مه کړې څو ک چې تا غوندې زمري شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته له جبار خيل دي اوس پګړۍ جګې شملې ورپې
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلیدی شي

نن په توره بوږنې په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم میلمه مرکې شـــي

ته ول وجود پرهار دی په ګولیو لګیدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داشنګه په لار تلی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو ګور بته
ستا له سرو منګولو دښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سر و هې روغ لیونی شي

توره او میړانه او بنکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شـي

پېښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مړینه

جفا

پرېږده چې راوړېږي دا جګ غر
دا د ګنهګارو ګلې لاندې کړي
دا د ځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره کاڼي چې ورباندې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویل چې ګناه مه کوۀ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چا یې د پګړۍ زنډۍ په غاړه کړه
چا سپي ورشکارل چې ټول یې وداړه

وینې یې په سنګلو مخ ورماتې وې
کلي نه روان وشا ته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
ها چې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندې یې سپینګیرو ورخیرلې وې
دی په ډېر امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تېرې کړې وې
دی یو لوی پښتون و او ښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ټکلو به محشر و خوکه وریځې لړ سخي وای
که ستا د ټیکري پېڅکه وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای موړې زه ورکې ستي وای
ماښام مې د کټوې نه د شودو سوکې څښلای
سهار مې د مېټې په ترشکن کوچو سبناري وای
دردونه کړاوونه مې کړې ورځې ګاللای
خوشې په ستا په زنګون مې سر کېښنوې دلاسا بي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی ، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره د ژمي شپه وای ، د نغري خوږلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوڅو تولې رغېدلای
دیوان وای ، ښاپیرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه داسرارو زون راتللای

یه مورې زړې مورې ! ما خو ونه لیدې مورې
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه مورې د نیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
او س ګرځم هسکیږلی ، کړېدلی او ترټلی

یه مورې په زړه پورې ، یه درنې لېښتنې مورې !
د تا د ځنازې کټ نوروپورو هدیرې ته
خبر شوم چې بمونو مو کوډل کړه درې ورې
او تا پناه وروړې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هرچا ته ښودله
زوی ګی مې راروان دی خلکه دې بلې پېرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګلي خلکو ویلې چې بوډۍ لیونۍ شوې
ژړا ته تورتم وايي، سپین سبا توري تیاري ته

چې سا دې ورکوله ژړا نوم دې یادولو
تاوې چې آخري دیدن د زوی شو را نه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېواکي وه
دې سره ښامار په ډېر وکړې ښایسته میني میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په ټوله دنیا وکړم ننواتې
دنیا ته ګرېوان وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا دارې د ښامار دي نه شکرې نه نباتې
که زه یې درنه ګوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شی ورنه پاتې
په خلکه سره ښامار ته خرڅ کړی افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې ساندې
ملیون شېبې شلې نه دي چې په ګوتو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نیم ملیون غاټول که د بګوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکنی شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې د تا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا بېرسر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کپن به په تودو اوښکو پرېولمه
ماوې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښې وي هغه ځای ښکلومه
خو قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو مېلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

١٩٨٢ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مانه
پروت يم سرمې ايښې دخپل يار پہ زنګانه

سر پہ بالښت ايښې تش کالبوت پہ واشنګټن کې و
روح مې پہ مزومزو روان پہ خپل وطن کې و
واورې دسپين غره وې چې پہ تنده مې سوريلې
خاورې دوطن وې چې پہ سرمې بادولې
مرې اوښکې روانې وې پہ مخ دانه دانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مانه

ډنډ د شمالي ته شوم انګور ميزان وهلي
تاک شينکي زېړ چکي شوتالان پر خوږ پړيو للي
کوز تګاو ته لاړم داغوز و لويې وني
پاس وختم غره ته د څېړيو پاڼې سپلني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
مېړې وې، شپانه وو، هياهوی و، سرلوشنه وو
نه دوېره وه نښه، نه د غم وه نښانه
خوب وينم عالمه که یې څوک راکي ما نه

بيا مې شو ګذر لکه ګوډېت په لوی سالنګ
وېږې مې وزرې وې په څوکه په کړنګ
واورې سپينې سپينې ځليدې لکه سپين زر
کوز رڼې اوبه وې، پرېوتلې لر و بر
زرکو او بلبلو یې په ترڅو کې سندرې کړې
مستې زړبې هوايي اندېښنې له زړه لرې کړې
مورګې ځليدلې لکه زلفې په شانه
خوب وينم عالمه که یې څوک راکي ما نه

خوب وينم: باغچه وې ټولې شنه په ښنا رونو
مېنځ کې یې صفه وې، ټولې پټې په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواږې يې وياله کې د ږنواو بوټو پونه وی
زه يمه ياران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پښتو کې شولې څښې باد ته اچوی
خپل وی د چنچڼو، ټيټې الوزی اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وايي تــــرانه
خوب وينم عالمه که يې ځوک راکي مــانه

خوب مې په وطن کې دی، خوړدن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مړمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، جنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کپن مې په وطن دی
ما ته تابوت جوړوئ، ما ته ګلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندې يو شپونکی وطن قبول کړي نذرانه
خوب وينم عالمه که يې ځوک راکي مــانه

۱۹۸۵
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دي
لنډ وي اوږده مزلونه، چېرته چې کله رسېږې

ستا اوږده مشوکه ږوبه، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سر نه وکې مسته مخچولیږي

الوتوکې راښکې زانګې څه ګیندې وهې اسمان ته
چې سیلۍ څومره سختېږي ته په شوق ورته نخېږې

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکاري پښتنه یې له زلمیانو نه شرمېږې

تور اورېځ د پسرلي کې چې باران نم نم وریږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزېږې

زه یې اورم چې ته بولې، ها خوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورانه کیږې

چې ته بیا وزرونه ډډ کړې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزر درته ګورېږم زانه کې! ته نه پوهېږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوېږې

څه د تالندې مترو کې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کړاکړ بهېږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مرۍ مړۍ په بارخوښو یېږي
شونډې مې ښورېږي خو اواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه سا تې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړ شي
چې په شنو پاڼو زېړې ولګېږي
چې د مالیار مخ په ګردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکڼېږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوتکو لاندې
مې سر مات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوړ دو شپو په شومه دم کې وایم :
چې په زما روحه له تا شکر یه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتي

۱۹۶۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library